

Detaljplan för **ALBANO**

Miljökonsekvensbeskrivning Utställningshandling

Mars 2012

Dp 2008-21530-54

Medverkande

I denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) dokumenteras resultatet av den miljöbedömning som genomförts inom ramen för arbetet med ny detaljplan för Albano. Miljökonsekvensbeskrivningen utgör en del av planhandlingarna. Uppdragsgivare för MKB-arbetet är Akademiska Hus Stockholm AB, Anders Rosqvist. Ansvarig för detaljplanen är Stockholms stads stadsbyggnadskontor, Susanna Stenfelt.

Miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram av Tyréns AB med Elin Forsberg som uppdrags- och MKB-ansvarig. Hanna Gårdstedt (Tyréns) har ansvarat för kulturmiljö- och landskapsfrågor. Sonia Wallentinus (Conec) har ansvarat för naturmiljöfrågor. I MKB-arbetet har även följande utredare från Tyréns deltagit: Veronica Driberg, Johan Ekvall (dagvatten) och Sofia Kämpe (markföreningar). Sonia Ekström har ansvarat för layouten med stöd av Frida Almqvist och granskning har utförts av Åsa Norman.

Intern sökväg: J:_Uppdrag\228512\Teknik\DB\InDesign\Pdf\Albano_MKB_2012_03_07.pdf

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	4
---------------------	---

1 INLEDNING	6
--------------------------	----------

1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte med miljöbedömningen och MKB-dokumentet	6
1.3 Genomförandet av miljöbedömningen	6
1.4 Samråd.....	7

2 AVGRÄNSNING OCH ALTERNATIV	8
---	----------

2.1 Avgränsning av alternativ	8
2.2 Utformningsalternativ	8
2.3 Nollalternativ	9
2.4 Avgränsning av miljöaspekter	11
2.5 Geografisk avgränsning	11
2.6 Tidsmässig avgränsning	11

3 FÖRUTSÄTTNINGAR.....	12
-------------------------------	-----------

3.1 Översiktlig beskrivning av planområdet	12
3.2 Riksintressen	13
3.3 Nationalstadsparken	14
3.4 Översiktsplan för Stockholm	15
3.5 Tidigare program och detaljplaner	16
3.6 Trafik	17

4 PLANFÖRSLAG	18
----------------------------	-----------

4.1 Markanvändning och gestaltning	18
4.2 Universitetens behov	21
4.3 Trafik	22

5 KONSEKVENSER.....	24
----------------------------	-----------

5.1 Stads- och landskapsbild.....	24
5.2 Kulturmiljö	34
5.3 Naturmiljö	58
5.4 Rekreation och friluftsliv.....	68
5.5 Markföroreningar	71
5.6 Brunnsviken och dagvatten.....	74
5.7 Risk och säkerhet.....	77
5.8 Magnetfält.....	79
5.9 Luftkvalitet	80
5.10 Buller och vibrationer.....	81
5.11 Klimat och hushållning med naturresurser	85
5.12 Klimatanpassning.....	86
5.13 Byggskedets konsekvenser.....	88

6 AVSTÄMNING MOT MILJÖMÅL.....	90
---------------------------------------	-----------

6.1 Nationella miljökvalitetsmål	90
6.2 Stockholms stads miljömål	93

7 SAMLAD BEDÖMNING.....	95
--------------------------------	-----------

7.1 Påverkan på riksintressen	96
-------------------------------------	----

8 FORTSATT ARBETE.....	97
-------------------------------	-----------

8.1 Planeringsprocessen	97
8.2 Förslag till uppföljning, åtgärder och fortsatta utredningar	97

REFERENSER OCH UNDERLAGSMATERIAL.....	99
--	-----------

ORD- OCH BEGREPPSFÖRKLARINGAR.....	102
---	------------

BILAGA 1. BULLER OCH VIBRATIONER – FAKTA OCH RIKTVÄRDEN.....	104
---	------------

SAMMANFATTNING

Stockholms stad har upprättat en detaljplan för att utveckla området Albano, som ligger strax norr om Roslagstull och Stockholms innerstad. Inriktningen är att bebygga området med universitetsbyggnader samt student- och gästforskarbostäder. Detta dokument är en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), som sammanfattar resultatet av den miljöbedömning som genomförts. Miljökonsekvensbeskrivningen utgör en del av planhandlingarna. Utställning av planhandlingarna sker i mars 2012.

I dokumentet redovisas miljömässiga förutsättningar, miljökonsekvenser samt förslag till åtgärder och fortsatt arbete. Fokus ligger på planens konsekvenser för landskapet och dess värdefulla natur- och kulturmiljöer, både inom och kring Albano. I dokumentet behandlas även rekreation och friluftsliv, markförorenningar och dagvatten, risk- och säkerhetsfrågor, magnetfält, luftkvalitet, buller och vibrationer, klimat och hushållning, klimatanpassning samt miljökonsekvenser under byggskedet. Bedömningen av konsekvenser utgår ifrån detaljplanen och det gestaltungsprogram som enligt planen ska följas när det gäller bebyggelse, planteringar och markens utformning.

Albano är en del av Nationalstadsparken, som till följd av sina unika natur- och kulturvärden är av riksintresse och dessutom omfattas av ett särskilt skydd enligt miljöbalken. Enligt Stockholms stads fördjupade översiktsplan för Nationalstadsparken ingår Albano i en del av Nationalstadsparken som betecknas som mer bebyggd och anlagd. Detta innebär att området ”kan förändras och kompletteras med ny bebyggelse och anläggningar under förutsättning att detta inte medför

skada på det historiska landskapets natur- och kulturvärden”.

Albano är relativt avskärmat från övriga delar av Nationalstadsparken, till följd av de kraftiga barriärer i form av Roslagsvägen och Roslagsbanan som kringgärdar området. Södra Albano utgörs till största delen av före detta industrimark, där nästan all bebyggelse är riven. Området genomkorsas av industrispåret Värtabanen och används idag endast i begränsad omfattning, bland annat för etableringar för bygget av Norra länken.

Att utveckla Albano som en del i Vetenskapsstaden har stöd i Stockholm stads fördjupade översiktsplan för Nationalstadsparken. Planen berör en begränsad del av Nationalstadsparken och bedöms inte medföra betydande negativa konsekvenser för det historiska landskapets natur- och kulturvärden sett till parken som helhet. Planen medför dock såväl positiva som negativa konsekvenser för enskilda element och värden som ingår i Nationalstadsparken.

Planen bedöms medföra negativa konsekvenser för vissa utblickar som är värdefulla ur kulturmiljö- och landskapssynpunkt. Planen (byggnaders placering och höjder) har anpassats för att mildra de negativa konsekvenserna, men fortfarande är bedömningen att det uppstår negativa konsekvenser för utblickarna från Bellevue och Kungliga begravningsplatsen i Hagaparken, liksom från Roslagsvägen. Bellevue och Kungliga begravningsplatsen är delar i Gustav III:s engelska park vid Brunnsviken, som är en av världens bäst bevarade engelska parker. Förändringen utmed Roslagsvägen innebär att stenstadens front blir mindre tydlig, liksom en historisk entré till staden. Hur stora konsekvenserna för de kulturhistoriskt värdefulla ut-

blickarna blir beror i stor utsträckning på bebyggelsens detaljutformning och på hur ny eller befintlig vegetation förmår att mjuka upp det visuella intrycket. De ekar som enligt planen ska planteras utmed Roslagsvägen gör att konsekvenserna blir mindre än vad de annars skulle ha blivit.

Ur kulturmiljösynpunkt medför planen även positiva konsekvenser. Planen ger möjlighet att tydliggöra en kulturhistoriskt viktig entré till den forna jaktparken på Norra Djurgården. Universitetslokaler i Albano stärker också den funktionella kopplingen mellan den värdefulla bebyggelsemiljön i Kräftriket och omgivande områden. De fysiska kulturmiljövärden som finns inom själva planområdet, historiska vägsträckningar och en före detta industribyggnad, bedöms inte påverkas av planen.

För naturmiljövärden medför planen huvudsakligen positiva konsekvenser, förutsatt att de planteringar, dammar och gröna tak och som beskrivs i planen och gestaltungsprogrammet kommer till stånd. Inom planområdet finns idag ett par områden med naturmark: Albanoskogen i planområdets centrala del och ett område med ekskog i planområdets nordligaste del. De båda förbinds genom en trädrida utmed Roslagsbanans banvall. Varken Albanoskogen eller ekskogen i norr berörs av planen. Träden utmed banvallen (mestadels alm) behöver tas ned, liksom fem ekar i dåligt skick i södra Albano. Omkring 190 nya ekar föreslås planteras inom planområdet.

Planen har också anpassats för att inte påverka spridningssambanden för eklevande insekter negativt, genom att siktlinjer mellan större träd behålls. På sikt kan de nyplanteringar av ek som föreslås stärka spridningssambanden för eklevande insekter, framförallt

sambanden till Bellevue, där det idag finns mycket ungek. Gestaltungsprogrammet innehåller också förslag till dammar och groddtunnlar, som kan stärka områdets kvaliteter för groddjur och andra vattenlevande organismer, vilket medför positiva konsekvenser om det genomförs.

Planen innebär att Roslagsvägens motorvägskaraktär mildras genom att vägen får en grön mittremsa och att ekar planteras längs vägen. Trädplanteringar utmed Roslagsvägen är viktiga både eftersom de kan mildra de negativa konsekvenserna för kulturmiljön och landskapsbilden och för att de kan stärka bristfälliga ekologiska spridningssamband. I planen ingår även en ny gång- och cykelbro över Roslagsvägen mellan Albano och Bellevue, liksom en ny gångbro från Albano till Kräftriket. De nya broarna över Roslagsvägen mildrar dess barriäreffekt för människor. Förbindelsen till Bellevue kan också bli en del i ett sammanhängande cykelstråk mot Hagastaden och Solna.

Byggnaderna ska enligt planen uppföras med minst 70 procent så kallade gröna tak, vilket är positivt ur dagvattensynpunkt, liksom den ökade andelen grön mark och föreslagna dammar. Planen bedöms därmed medföra att belastningen på Brunnsviken minskar. Planen medför däremot inte någon rening av vägdagvattnet från Roslagsvägen, vilket innebär att dagvattnet från Roslagsvägen liksom idag kommer att ledas orenat till Brunnsviken. För att underlätta en eventuell framtida rening av dagvattnet från Roslagsvägen föreslås i miljökonsekvensbeskrivningen att dagvattnet från universitets- och bostadsområdena hanteras skilt från Roslagsvägens vägdagvatten.

Marken i södra Albano är förorenad till följd av tidigare verksamheter inom området. Det är viktigt att föro-

reningarna inte sprids till omgivningen i samband med att området bebyggs. Om förorenade massor schaktas bort bedöms det medföra positiva konsekvenser. Kompletterande undersökningar av mark och grundvatten behöver ske inför byggskedet.

Det är positivt att byggnaderna uppförs på mark som sedan tidigare är urbaniserad, eftersom det, under försättning av Nationalstadsparkens värden värnas, ger en god hushållning med marken och minskar behovet av att ta orörda områden i anspråk. En tät och blandad stad bedöms vara positiv ur ett hushållnings- och klimatperspektiv. Förutsatt att förbindelserna till Albano byggs ut i enlighet med planens intentioner, väntas resor till och från Albano i första hand ske med kollektivtrafik eller gång-/cykeltrafik. Detta är positivt ur klimatsynpunkt. Det är mycket viktigt att kollektivtrafikförbindelserna till området förstärks. Möjligheterna att anlägga en ny station för kollektivtrafiken utmed något av de spår som finns i området bör utredas närmare och på sikt förverkligas.

Husen kommer att byggas för låg energiförbrukning och området kommer att förses med ett system för att distribuera överskottsvärme och kyla mellan fastigheterna. Byggnaderna ska minst uppfylla Miljöbyggnad nivå Silver, vilket innebär att krav kommer att ställas på energi, inomhusmiljö och kemikalier. Man har också diskuterat att göra Albano till ett forskningslaboratorium inom hållbar stadsbyggnad, där man kan utveckla och testa olika lösningar i fullskala. Denna idé bör vidareutvecklas och tas tillvara.

Stora delar av planområdet är, till följd av trafiken på de vägar och spår som omgärdar och genomkorsar Albano, utsatt för bullernivåer över de riktvärden som gäller för bostäder. När Värtabanan däckas över eli-

mineras bullret från godstrafiken på Värtabanan. Den sänkta hastigheten från 70 till 50 km/h som föreslås på Roslagsvägen kan ge en hörbar minskning av bullret utmed vägen. Med lämpliga planlösningar och fasad- och fönsteråtgärder kommer inomhusriktnvärden och avstegsfall B att klaras och därmed bedöms bostäderna få en acceptabel ljudmiljö. Universitetslokalerna bedöms kunna få en god ljudmiljö genom att tillämpa modern byggnadsteknik. Stomljudsdämpande åtgärder behövs för byggnader i närheten av såväl Värtabanan som tunnelbanan, vars röda linje passerar under planområdet.

Riskenivån inom planområdet är relativt hög, främst till följd av de transporter av farligt gods (främst brandfarlig vara) som sker på Roslagsvägen och Värtabanan. En fördjupad riskanalys har genomförts och skyddsavstånd samt en rad riskreducerande åtgärder har arbetats in i planen. Med de åtgärder som planen föreskriver bedöms riskenivån i området bli acceptabel.

Av planbestämmelserna framgår att magnetfältsnivåer inte får överskrida miljöförvaltningens rekommendation där människor ska vistas stadigvarande. Planen bedöms därmed inte leda till att människor exponeras för hälsofarliga magnetfältsnivåer.

Albano har god tämligen luftkvalitet och planen väntas inte leda till risk för att miljökvalitetsnormerna för luft överskrids i Albano.

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

Stockholmsregionens befolkning ökar, vilket innebär ett ökat behov av bostäder, arbetsplatser, service, områden för rekreation med mera. Ett av de områden som i Stockholms stads översiktsplan Promenadstaden anges som ett strategiskt viktigt stadsutvecklingsområde är Albano, som ligger strax norr om Roslagstull, mellan Roslagsvägen och Roslagsbanan. Stora delar av området har tidigare utgjort industrimark, men idag används området endast i begränsad omfattning.

Albano ligger inom Kungliga Nationalstadsparken, som till följd av sina unika natur- och kulturvärden i sin helhet är av riksintresse och även omfattas av ett särskilt skydd enligt miljöbalken. För Nationalstadsparken har Stockholms stad tagit fram en fördjupad översiktsplan, där Albanoområdet pekas ut som ett förändringsområde för den högre utbildningen inom det område som sedan länge kallas Vetenskapsstaden.

Albano har ett strategiskt läge, centralt placerat mellan tre universitet (Kungliga tekniska högskolan, Stockholms universitet och Karolinska institutet), som alla befinner sig i dynamiska perioder, med en hög efterfrågan på lokaler inom eller i anslutning till befintliga etableringar. Albano har också ett attraktivt läge i och med närheten till innerstaden och stora rekreationsområden. För Stockholms universitet är Albano den enda möjligheten att växa och samtidigt behålla ett samlat campusområde.

Baserat på den inriktning för området som angetts i Stockholms stads översiktsplan och fördjupade översiktsplan för Nationalstadsparken, har Stockholms stad

genomfört ett programarbete för att pröva en lämplig bebyggelsestruktur i Albano och hur utvecklingen av området kan ske samtidigt som Nationalstadsparkens värden värnas och utvecklas. Samråd om planprogrammet genomfördes december 2010 till januari 2011. Därefter påbörjades arbetet med att upprätta en detaljplan. Samråd om planen genomfördes sommaren 2011. I oktober 2011 beslutade stadsbyggnadsnämnden att ställa ut planen. Den stegvisa planprocessen beskrivs i figur 8.1.

Planen syftar till att skapa förutsättningar för ett område för högre undervisning och forskning, där ett större inslag av student- och gästforskarbostäder ska bidra till en attraktiv undervisningsmiljö och ett rikt stadsliv. Planen avser också skapa ett område med högt ställda miljöambitioner, där innovationer och funktionalitet går hand i hand med hänsyn till befintliga värden. (Stockholms stad 2011)

Planen innebär att Värtabanan däckas över. Överdäckningen frigör mark och undanröjer en kraftig barriär som idag splittrar södra Albano. Överdäckningen möjliggör en friare planering av området och underlättar att skapa de stråk genom området som möjliggör Albano's funktion som nav i Vetenskapsstaden och är viktiga för att ge området liv.

1.2 Syfte med miljöbedömningen och MKB-dokumentet

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöfrågorna i planeringen, vilket möjliggör en ökad miljöhänsyn och främjar en hållbar utveckling. Planen

bedöms medföra betydande miljöpåverkan. Särskild vikt har lagts vid att bedöma konsekvenser för landskapet samt dess natur- och kulturmiljövärden, eftersom planområdet ligger inom Nationalstadsparken. Miljöbedömningen omfattar dock även en rad andra aspekter, se kapitel 2.

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar områdets miljömässiga förutsättningar, ger en kort beskrivning av planen och redovisar dess miljökonsekvenser. De förslag till åtgärder och fortsatt arbete som anges i miljökonsekvensbeskrivningen är att betrakta som rekommendationer. Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är också att ge beslutsfattarna tillgång till underlag som leder fram till bättre beslut ur miljösynpunkt.

1.3 Genomförandet av miljöbedömningen

Arbetet med detaljplanen och miljöbedömningen har skett parallellt och integrerat under flera års tid. Under denna tid har det skett ett omfattande utbyte av idéer mellan många olika aktörer, där Akademiska Hus Stockholm AB och Stockholm stads stadsbyggnadskontor har haft nyckelroller. För miljöbedömningen ansvarade fram till och med hösten 2009 Sweco. Uppdraget övergick sedan till Tyréns, som upprättade miljökonsekvensbeskrivningen till programsamrådet, till plansamrådet och till utställningen.

Att utveckla Albano till ett nav i Vetenskapsstaden innebär en utmaning, eftersom delvis svårförenliga önskemål ska tillgodoses. Både för Stockholmsregionen och nationellt är universiteten viktiga. Utveckling-

en av Albano som en del av Vetenskapsstaden har stöd i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken. Samtidigt är det viktigt att värna och utveckla de unika natur- och kulturvärden som finns inom Nationalstadsparken. Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för att tillse att Nationalstadsparkens värden värnas.

För att i ett tidigt planeringsskede skapa ett gemensamt och stabilt planeringsunderlag för Albanoområdet utarbetades under programskedet ett gemensamt förhållningssätt till befintliga natur- och kulturvärden i Albano. Förhållningssättet dokumenterades i ett PM med gemensamma planeringsförutsättningar (Stockholms stad 2010a). Arbetet genomfördes i dialog mellan bland andra Stockholms stad, länsstyrelsen, Stockholms universitet, Akademiska Hus och Svenska Bostäder. Det dokumenterade förhållningssättet har använts i arbetet med miljöbedömningen.

Albano har också studerats av arkitekter och landskapsarkitekter tillsammans med forskare inom social-ekologi och hållbart stadsbyggande. Arbetet har genomförts på uppdrag av Akademiska Hus och dokumenterats i Q-book Albano 4 (Akademiska Hus 2010).

Miljöbedömningen har baserats på befintlig information om området, tidigare genomförda utredningar och inventeringar samt platsbesök. Vissa kompletterande utredningar och inventeringar har gjorts. För att kunna bedöma påverkan på ekmiljöer och eksamband har en inmätning av träd (framförallt ekar) genomförts. Med hjälp av denna har en analys gjorts av planens påverkan på ekmiljöer och eksamband (Conec 2011). Planen har därefter anpassats så att några negativa konsekvenser för ekmiljöer och eksamband inte ska uppstå.

Påverkan på kulturmiljö samt stads- och landskaps-

bild har studerats genom platsbesök och med hjälp av 3D-visualiseringar och fotomontage. Byggnadshöjder har därefter anpassats för att ta hänsyn till omgivande landskap.

I programskedet genomfördes en fördjupad riskanalys för området. Den har i planskedet kompletterats med en riskanalys rörande överdäckningen av Värtabanan (Faveo 2011) och uppdaterats (Briab 2012). En utredning om buller, stömljud och vibrationer utfördes inför plansamrådet och har uppdaterats inför utställningen (ÅHA 2012). Även en bullerutredning för bostäderna har genomförts (ACAD 2012). Tyréns har tagit fram underlags-PM om dagvatten (Tyréns 2012), klimatanpassning (Tyréns 2011a), förorenad mark (Tyréns 2011b) och hydrogeologi (Tyréns 2011c).

Konsekvensbeskrivningen utgår från plankarta och planbestämmelser samt det gestaltningsprogram som är knutet till planen. Då miljökonsekvensbeskrivningen upprättades var gestaltningsprogrammet inte färdigställt i de delar som avser markens och bebyggelsens arkitektoniska utformning. Bedömningarna baseras därmed på planen och preliminära uppgifter ur gestaltningsprogrammet.

Konsekvensbeskrivningen utgår från att planen och gestaltningsprogrammet genomförs fullt ut. Varken planen eller gestaltningsprogrammet medför dock någon skyldighet att genomföra allt det som planen respektive gestaltningsprogrammet beskriver. Däremot ger planen rättigheter och begränsningar för markanvändningen inom planområdet. Av planbestämmelserna framgår att bebyggelse, planteringar och markens utformning ska följa gestaltningsprogrammet.

Av planbestämmelserna framgår även restriktioner för

buller, skyddsavstånd och åtgärder för att hantera risker, samt att bebyggelsen ska uppföras med minst 70 procent gröna tak. Planen anger även vilka maximala byggnadshöjder som kan tillåtas. Arbetet med miljöbedömningen har i högsta grad påverkat planen och planbestämmelserna.

1.4 Samråd

Samråd har genomförts om programförslaget och om planförslaget. De synpunkter som framförts rör framförallt bebyggelsens omfattning och hur bebyggelsen förhåller sig till Nationalstadsparken och de öst-västråken genom Uggleviksdalgången. För att tillmötesgå samrådssynpunkterna har en uppdelning gjorts i högre och lägre bebyggelse, med den lägre bebyggelsen närmast Björnnäsvägen och Roslagsvägen. Efter plansamrådet har också den kritiserade höga byggnaden (kampanilen) i södra Albano, arkaden runt Albanova-parken och glastaket över Bellevuestråket utgått ur planen.

Samråd om planen genomfördes genom ett utskick till sakägare, remissinstanser med flera, samt genom annonsering. Förslaget visades i Tekniska Nämndhuset och tre andra lokaler. Förslaget finns också på stadsbyggnadskontorets hemsida. Ett samrådsmöte om planförslaget hölls den 20 juni 2011. Cirka 50 personer deltog. Under samrådstiden inkom 34 yttranden. Synpunkterna har sammanställts i en samrådsredogörelse som finns tillgänglig på Stockholms stads hemsida.

2 AVGRÄNSNING OCH ALTERNATIV

2.1 Avgränsning av alternativ

Enligt 6 kap 12 § miljöbalken ska en miljöbedömning identifiera, beskriva och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens syfte och geografiska räckvidd. Med rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens syfte och geografiska räckvidd menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen eller programmet. När det gäller markanvändningsplaner är uppenbara alternativ att områden som avdelats för en viss typ av verksamheter eller ändamål utnyttjas för annat ändamål, liksom att alternativa områden väljs ut för sådana verksamheter och ändamål. (prop 2003/04:116 sid. 64)

Planens ändamål är att utveckla Albano till ett nav i Vetenskapsstaden. Stockholms universitet förlades till Frescati i samband med att universitet bildades år 1959, då Stockholms högskola blev det statliga Stockholms universitet. Alltsedan dess har universitet strävat efter att samla verksamheten i Frescati. Ett samlat campusområde har många fördelar, bland annat eftersom det förenklar möten mellan olika discipliner och därmed höjer kvaliteten på forskning och utbildning. Ett sammanhållet campus gör det också lättare att dela på administrativa och tekniska funktioner.

Universitetet behöver expandera och tillföras inte minst studentbostäder för att kunna bibehålla och utveckla sin konkurrenskraft. Att förlägga student- och gästforskarbostäder inom universitetsområdet bidrar också till en mer allsidig och attraktiv undervisningsmiljö och ett tryggare och mer levande område. Albano är det enda större sammanhängande område där Stockholms universitet kan

expandera. KTH ligger till största delen utanför Nationalstadsparken, men gränsar på den ena sidan till denna och på den andra sidan till innerstaden.

Albano har sedan 1880-talet använts som industriområde och används i dagsläget i begränsad omfattning för tillfälliga verksamheter. Området utgör sålunda inte något av Nationalstadsparkens parklandskap eller naturmiljöer som enligt 4 kap 7 § miljöbalken ska bevaras. Tanken på att utveckla Albano för högre utbildning och forskning samt till forskning knuten verksamhet framhölls av lagstiftaren i samband med att Nationalstadsparken inrättades (prop 1994/95:3 sid. 45). Det finns därmed inget allmänt motstående intresse till den i planen föreslagna markanvändningen.

En utveckling av Albano i enlighet med planen har stöd i Stockholms stads översiktsplan och i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken. Ett utnyttjande av ett alternativt område för fullföljandet av planens ändamål, Hagastaden vid Norra station har föreslagits, skulle innebära att Hagastaden ges ett annat innehåll än i nuvarande intentioner och planer för området samt, inte minst, ett sämre och ej resurseffektivt utnyttjande av Albanoområdet.

Med hänsyn till ovanstående torde alternativa användningsområden för Albano, såsom förvandling till park- eller grönområde, vara uteslutna liksom det torde vara uteslutet att förlägga den planerade bebyggelsen till någon alternativ lokalisering. I denna miljökonsekvensbeskrivning redovisas och bedöms därmed planen och ett nollalternativ.

2.2 Utformningsalternativ

En rad olika utformningsalternativ har studerats under de år som arbete med program och plan har pågått. Här görs en kort sammanfattning av huvuddragen i de olika utformningsalternativ som övervägs.

När programarbetet påbörjades i början av 2007 var utgångspunkten att Värtabanan som genomkorsar planområdet skulle vara kvar som idag. Med denna förutsättning gick det inte att skapa en sammanhängande bebyggelsestruktur. Den då tänkta bebyggelsen var också högre än vad nu aktuell plan medger, vilket riskerade att medföra större negativa konsekvenser för Nationalstadsparkens landskap. Sedan hösten 2010 har stadsbyggnadskontoret arbetat utifrån förutsättningen att Värtabanan ska däckas över, vilket möjliggör en annan disposition av området, med en lägre och sammanhängande bebyggelse. Någon bebyggelse ovanpå överdäckningen föreslås inte. På överdäckningen kommer istället ett centralt stråk genom södra Albano att löpa, kallat Bellevuestråket.

Universitetet behöver stora sammanhängande byggnadskroppar för en väl fungerande verksamhet. Institutioner behöver ges möjlighet att variera i storlek över tid och det finns många fördelar med att det är nära mellan olika institutioner. För att uppfylla dessa behov medger planen stora byggnadsvolymer. Delar av byggnadsvolymer kommer att ligga under marknivå och användas som exempelvis garage. Många av huskropparna kommer att vara förbundna under mark. Fasadutformningen har bearbetats för att ge de stora byggnadsvolymer ett mindre storskaligt utseende.

En avvägning har gjorts mellan mängden universitetslokaler och antalet student- och gästforskarbostäder. Till följd av det stora behov av studentbostäder som finns i Stockholm har antalet bostäder i planen ökat, jämfört med vad som förslogs vid program- och plansamrådet. För att medge fler studentbostäder har planområdet utökats något jämfört med i samråds-skedet. Placeringen av bostäder inom planområdet har också förändrats och byggnadsvolymer har bearbetats. Tillgång till bostäder för studenter är en förutsättning för universitetens attraktionskraft. För att bidra till en mer allsidig miljö i området är det också en målsättning från stadens sida att söka integrera flera slags verksamheter i området.

Många olika utformningsalternativs konsekvenser för omgivande landskap har studerats. Byggnadshöjder har anpassats för att minska de negativa konsekvenserna för landskap och kulturmiljö, bland annat genom att hålla nere byggnadshöjder i Uggleviksdalgången, närmast Roslagsvägen och Björnnäsvägen. Planen medger byggnadshöjder som motsvarar tre till fem våningar ovan mark. Den höga byggnad i södra Albano som fanns med i plansamrådet (kampanilen) har utgått, liksom glastaket ovanpå Bellevuestråket, för att minska de negativa konsekvenserna för landskap och kulturmiljö.

Vid programsamrådet fanns ett förslag att anlägga dammar i södra Albano. I plansamrådet föreslogs även en damm i norra Albano. Efter samrådet har dammarna fått en mer central betydelse för områdets gestaltning än tidigare. Dammarna kommer också att ha stor betydelse för områdets dagvattenhantering. I norra Albano planeras, enligt gestaltungsprogrammet, även en grod-

damm och grodtunnlar.

Efter samrådet har en gångbro över Roslagsvägen mellan Albanoskogen och Kräftriket tillkommit. Planområdet har utökats så att denna bro ingår. Planområdet har också utökats för att omfatta den planerade gång- och cykelförbindelsen mellan Albano och Bellevue. Därmed har också den geografiska avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen justerats. Se figur 2.1. De planerade planskilda förbindelserna över Roslagsvägen bidrar till att vägens barriäreffekt minskar.

Till planen hör ett gestaltungsprogram. Enligt planbestämmelserna ska bebyggelse, planteringar och markens utformning följa gestaltungsprogrammet.

2.3 Nollalternativ

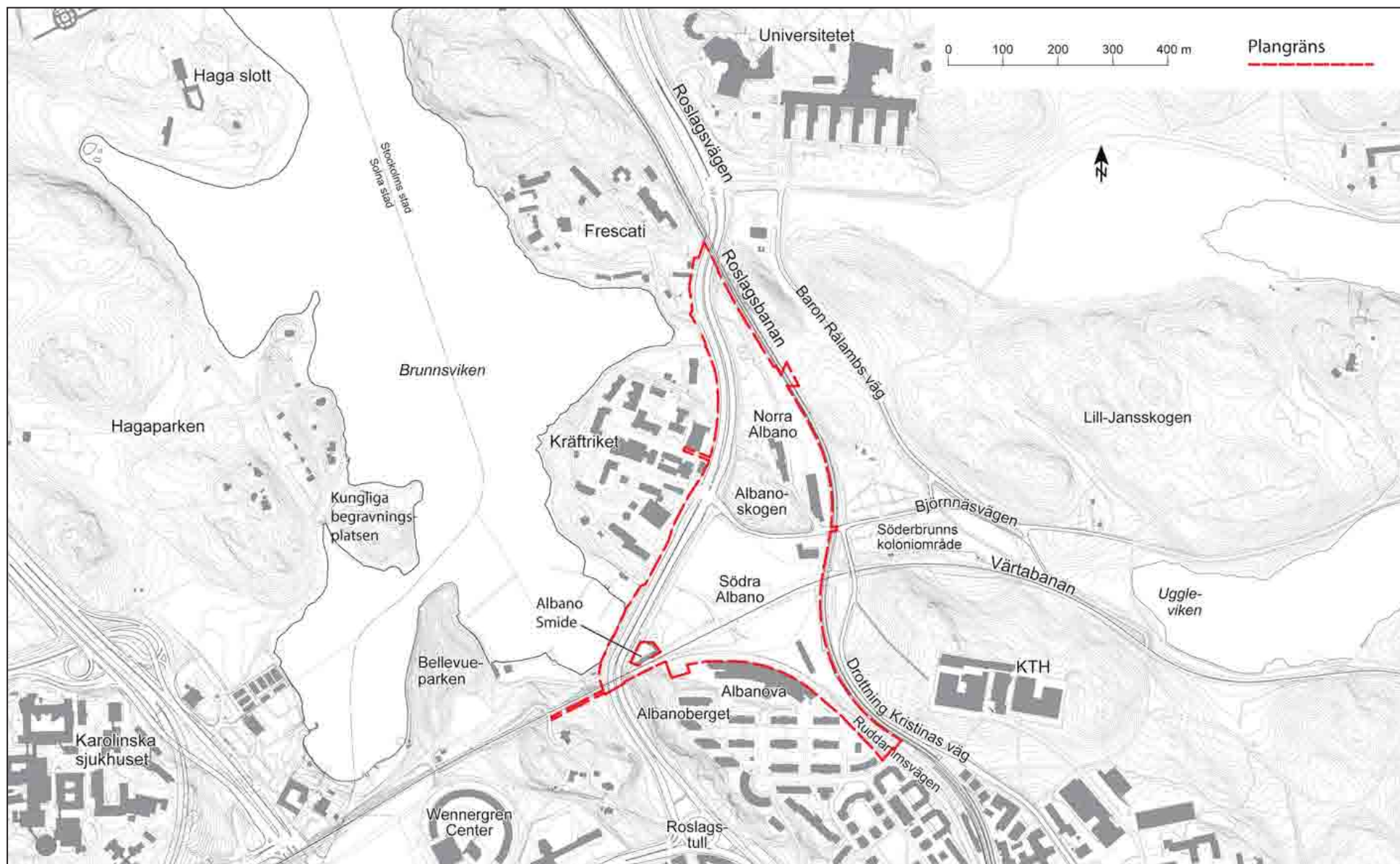
Nollalternativet beskriver en rimlig framtida situation i området, om det inte utvecklas i enlighet med planen. I denna MKB används år 2030 som målår vid beskrivningen och jämförelsen av nollalternativet och planen.

Vid beskrivningen av ett nollalternativ och dess konsekvenser utgår man från en framskrivning av dagens situation och det man i övrigt känner till om områdets utveckling. För det berörda området finns gällande detaljplaner och byggrätter för studentbostäder och för kontor i området Teknikhöjden (se figur 3.8). Dock bedöms det inte längre finnas någon intressant som har för avsikt att utveckla området i enlighet med dessa detaljplaner. Nollalternativet innebär därmed:

- Att Norra länken öppnar för trafik, vilket innebär att Roslagsvägen kommer att övergå till att bli en kommunal väg och avlastas från tung trafik. Även den totala trafikmängden på Roslagsvägen väntas

minska när Norra länken öppnar, men trafikprognoserna är osäkra.

- Att Värtabanan kvarstår som idag.
- Att resterande delar av planområdet kvarstår i stort sett som idag. Norra länkens arbetsområden avvecklas, men det bedöms som troligt att delar av området upplåts för andra tillfälliga verksamheter, i väntan på beslut om vad som långsiktigt ska ske med området. Skötseln av området antas fortsätta som idag, vilket bland annat innebär att den pågående igenväxningen av Albanoskogen antas fortsätta.

Figur 2.1 Planområdet med omgivning. Albano Smide ingår inte i planområdet.

2.4 Avgränsning av miljöaspekter

Miljöbedömningen fokuserar på de miljöfrågor som är centrala med anledning av områdets och planens karaktär, det vill säga miljöaspekter för vilka planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De miljöaspekter som tillmätts störst betydelse är planens inverkan på natur- och kulturmiljövärden. Dessa frågor har lyfts fram både av länsstyrelsen och av organisationer i samrådet. Det är också dessa frågor som är anledningen till att stadsbyggnadskontoret, tillsammans med länsstyrelsen, bedömt att en utveckling av Albano kan antas medföra betydande miljöpåverkan (Stockholms stad 2010b).

Miljöförvaltningen har framfört att ”miljöaspekter avseende naturmiljöer, buller och markföroreningar utgör väsentliga miljöfrågor att belysa i miljökonsekvensbeskrivningen och beakta i detaljplaneringen” (Stockholms stad 2010b). Buller och markföroreningar behandlas i denna MKB, liksom dagvatten, landskaps- och stadsbild, risk- och säkerhetsfrågor, magnetfält, vibrationer, luftkvalitet, klimat- och hushållningsfrågor, klimatanpassning samt byggskedets miljökonsekvenser.

I miljökonsekvensbeskrivningen görs ingen bedömning av hur konsekvenserna förhåller sig till miljöbalkens begrepp skada och påtaglig skada.

2.5 Geografisk avgränsning

För de flesta miljöaspekter som behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen är konsekvenserna lokala, det vill säga de uppstår inom planområdet. Avgränsningen av planområdet framgår av figur 2.1.

Den geografiska avgränsningen av miljökonsekvensbedömningen inkluderar utöver planområdet även det område där miljöförhållandena kan påverkas betydligt till följd av planen. Det gäller främst miljöaspekterna stads- och landskapsbild, kulturmiljö och naturmiljö. Påverkan på kulturmiljö- och landskapsvärden har studerats bland annat från pelousen i Hagaparken, Bellevue, Kungliga begravningsplatsen och Söderbrunn. Inför plansamrådet (då den 16 våningar höga kampenilen ingick i planförslaget) studerades även påverkan på Stockholms stadssiluett från Söders höjder och Norra Djurgården. I MKB:n beskrivs även påverkan på ekologiska spridningssamband inom Nationalstadsparken. När det gäller klimat- och hushållningsaspekter är konsekvenserna globala.

I figur 4.3.1 redovisas en del nya gång- och cykelstråk som är viktiga för att förbättra de lokala och regionala gång- och cykelförbindelserna, norrut mot universitetet och västerut mot Kräftriket och Bellevue. De delar av de föreslagna gång- och cykelvägarna som ligger utanför planområdet har inte hanterats inom ramen för denna miljöbedömning. Att dessa förbindelser kommer till stånd är mycket viktigt för att möjliggöra Albanos roll som nav i Vetenskapsstaden.

2.6 Tidsmässig avgränsning

Albano kan komma att bebyggas i etapper, där man sannolikt bebygger den södra delen av området först. Miljökonsekvensbeskrivningen beskriver miljökonsekvenserna av en fullständig utbyggnad av området. Bedömningen av miljökonsekvenser av planen och nollalternativet avser år 2030.

3 FÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 Översiktlig beskrivning av planområdet

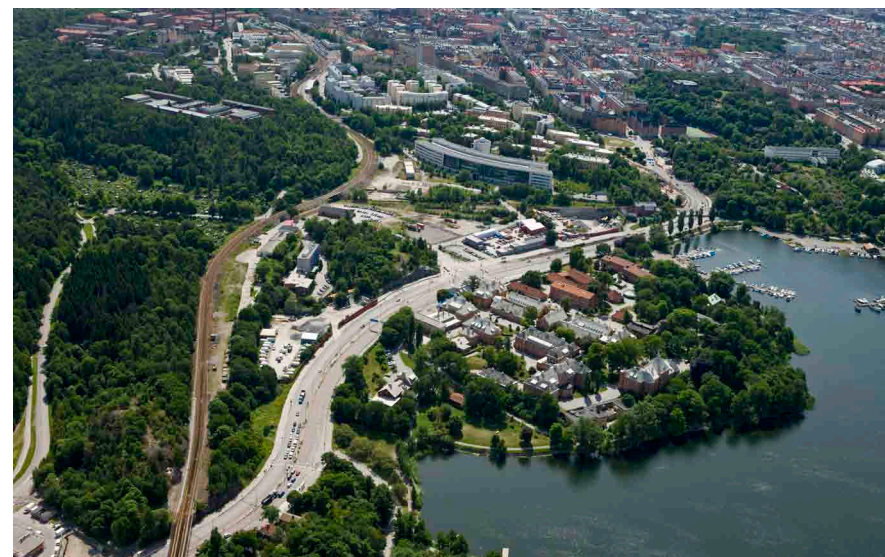
Planområdet omfattar ett omkring 17 hektar stort område, beläget norr om Stockholms innerstad och Roslagstull. Området avgränsas i väster av Brunnsviken och Kräftriket (före detta Veterinärhögskolan), i öster av Roslagsbanan och i söder av Albanoberget och Albano (Fysikcentrum) (figur 3.1 - 3.3). Strax norr om Albano ligger Stockholms universitet och Frescati. Sydost om Albano ligger KTH (Kungliga tekniska högskolan). Hela planområdet ligger inom Kungliga Nationalstadsparken, se kapitel 3.3.

Figur 3.1 Vy över Albano sett från Valhallavägen i sydost.

Figur 3.2 Vy över södra Albano sett från väster.

Figur 3.3 Vy över Albano med rutnätsstaden i bakgrunden sett norrifrån.

Planområdet har tidigare använts för småskalig industri med verkstäder, lager och parkeringsytor etcetera. Idag är det mesta rivet och stora delar av framför allt södra Albano utgörs av oanvänd öppen mark i form av en grusplan. I mindre delområden finns fortfarande vissa verksamheter; ett åkeri, en försäljningsverksamhet, Albano Smide samt ett kontorshus vid Teknikhöjden. Längs Roslagsvägen finns Trafikverkets teknikhus för driften av Norra länken och här har Trafikverket också tillfälliga etableringsområden för bygget av Norra länken. Den naturmiljö som finns i Albano utgörs främst av en skogsbevuxen höjd, Albanoskogen, i planområdets mellersta del, samt ett mindre område med ädel-lövskog i områdets nordligaste del.

Albano är tämligen avskärmat från övriga delar av Nationalstadsparken, med Roslagsvägen, Roslagsbanan och Värtabanan som de främsta barriärerna. Värtabanan är ett industrispår som löper genom planområdets södra del, mellan stambanan vid Karlberg och Värtahamnen/Frihamnen.

3.2 Riksintressen

Inom eller i närheten av planområdet finns flera riksintressen (figur 3.4). Dessa är:

- Kungliga Nationalstadsparken. Planområdet ligger i sin helhet inom Kungliga Nationalstadsparken, som är av riksintresse. Se vidare kapitel 3.3.
- Stockholms innerstad med Djurgården (K115) är av riksintresse för kulturmiljövården.
- Solna (K37) är av riksintresse för kulturmiljövården.

Figur 3.4 Riksintressen inom och i närheten av planområdet.

- Roslagsvägen är av riksintresse för kommunikation. För delar av Roslagsvägen kan riksintresset komma att ersättas av Norra länken.
- Värtabanan är av riksintresse för kommunikation.
- Roslagsbanan är av riksintresse för kommunikation.

3.3 Nationalstadsparken

Albano ligger inom Nationalstadsparken, som är utpekad som riksintresse och dessutom har ett särskilt skydd enligt 4 kap 7 § miljöbalken:

4 kap 7 § Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar endast komma till stånd och andra åtgärder vidtagas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.

I förarbetena till lagskyddet har det förutsatts att kommunerna i sina översiktsplaner ska redovisa vilka områden inom Nationalstadsparken som bör skyddas som parklandskap eller naturmiljö liksom de zoner som präglas av mer omfattande bebyggelse. Avsikten är att denna precisering ska ge vägledning för tillämpningen av lagskyddet. Stockholms stad har gjort en sådan precisering i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken, som antogs av kommunfullmäktige den 20 april 2009, men som inte vunnit laga kraft. Den fördjupade översiktsplanen anger att planområdet i sin helhet är en del av ett område som betecknas som ett bebyggt och anlagt område och alltså inte parklandskap eller naturmiljö (figur 3.5).

Nationalstadsparkens särskilda värden beskrivs i Stockholms stads fördjupande översiktsplan för Nationalstadsparken enligt följande:

”Nationalstadsparken innehåller stora natur- och kulturvärden. Områdets särprägel grundas på att man här kan uppleva ett historiskt landskap där värdefulla företeelser samspelar och förstärker varandra till en unik helhet. Inom Nationalstadsparken flätas park-, natur- och bebyggelsemiljöer samman till ett

Figur 3.5 Gräns mellan parklandskap och naturmiljö respektive bebyggda och anlagda områden i Nationalstadsparken, Källa: Fördjupad översiktsplan för Nationalstadsparken, Stockholms stad 2009.

unikt historiskt landskap av riksintresse. Området är av särskild betydelse för det nationella kulturarvet, för stockholmsregionens ekologi och för människors rekreation.”

En del av Nationalstadsparken benämns Vetenskapsstaden (figur 3.6). Området fick detta namn redan på 1910-talet och kallas så även i den fördjupade översiktsplanen. Vetenskapsstaden är ett av de sex delom-

råden i parken som pekas ut som mer bebyggda och anlagda områden. Dessa områden avses enligt den fördjupade översiktsplanen *”utgöra sådana zoner inom Nationalstadsparken som kan förändras och kompletteras med ny bebyggelse och anläggningar under förutsättning att detta inte medför skada på det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Områdesnamnen ger vägledning om markanvändningens huvudsakliga inriktning inom respektive område.”*

Den fördjupade översiktsplanen anger följande vägledning för markanvändning och utveckling av Vetenskapsstaden:

- Vetenskapsstaden ingår i Nationalstadsparken som en mer bebyggd och anlagd del.
- Vetenskapsstaden vidareutvecklas, i första hand för forskning och utbildning, med bevarade natur- och kulturvärden.
- Den högre utbildning och forskning som bedrivs inom området har nationell betydelse och dess utveckling betydelse för Stockholm som kunskapsstad.
- Utbyggnadsmöjligheter finns inom Vetenskapsstaden samtidigt som landskapets karaktär, natur- och kulturvärden bevaras. Albano reserveras som ett förändringsområde med tät bebyggelse.
- Kulturhistoriskt och arkitektoniskt särskilt värdefulla byggnader och miljöer bevaras. Närmast Brunnvikens vattenspegel bevaras landskapets karaktär.
- Naturmark, vegetation och landskapsstruktur som har särskild betydelse för den ekologiska spridningsfunktionen bevaras. Möjligheten att förstärka spridningsfunktionen tas till vara.
- Stockholms universitet, KTH och Norra Station-Karolinska behöver förbindas med gång- och cykelvägar.
- Gång- och cykelförbindelserna från Vasastaden och Östermalm till Bellevue och Hagaparken bör utvecklas.
- Tillgängligheten till omgivande friområden bör förbättras genom tydliga entréer och bättre passager mellan områdena.
- Roslagsvägens barriäreffekt och bullerstörningar behöver minska. Reservat för en sk Roslagstunnel redovisas för eventuell framtida utbyggnad.

Figur 3.6 Vetenskapsstaden. Källa: Fördjupad översiktsplan för Nationalstadsparken, Stockholms stad 2009.

3.4 Översiktsplan för Stockholm

Översiktsplan 99 anger området som ”speciellt bevarandeområde” som ska behandlas i en fördjupning av översiktsplanen. En fördjupad översiktsplan har tagits fram för Nationalstadsparken, se avsnitt 3.3.

Den 15 mars 2010 antog kommunfullmäktige ”Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm”. Översiktsplanen har överklagats till Förvaltningsrätten och har därmed inte vunnit laga kraft (www.stockholm.se 2012-02-28). Angående utvecklingen av Albano anger översiktsplanen att den inriktning som formuleras i den fördjupade översiktsplanen för området gäller.

Utdrag ur översiktsplanen för Stockholm

Ett programarbete har inletts för att pröva en lämplig bebyggelsestruktur och hur viktiga värden kan utvecklas och beaktas. Albanos viktiga funktion som nav mellan universitetet, KTH och KI ska uppmärksammas särskilt.

• Albano utvecklas för högre utbildning och forskning inom ramen för det historiska landskapets värden

Området utvecklas för högre utbildning och forskning. För att uppnå en levande och trygg miljö behövs även inslag av student- och forskarbostäder, service med mera. En sammankoppling med gång- och cykelvägnät mellan de olika områdena inom Vetenskapsstaden är särskilt prioriterat. Det är även angeläget att skapa attraktiva entréer till omgivande rekreationsområden.

• Tillgängligheten till kollektivtrafik förbättras

På sikt kan Albano tillsammans med närliggande institutionsområden rymma verksamheter för ett mycket stort antal studenter och forskare. Planerna idag är att bussförsörja området, men då både Roslagsbanan och tunnelbanan passerar området bör möjligheten till nya stationer inom området prövas.

3.5 Tidigare program och detaljplaner

År 2004 presenterades ett tidigare planprogram för Albano, Planprogram för Albano Norra Djurgården. Även i detta program var intentionen att utveckla området genom en utbyggnad av institutioner och studentbostäder (figur 3.7). Därefter har universitetens behov förändrats. Till exempel har behovet av nya lokaler i närheten av Frescati ökat. Staden har också beslutat att inkludera även norra delen av Albano i planområdet. Sedan år 2004 har staden också antagit en ny översiktsplan och en ny fördjupad översiktsplan för området. Utifrån dessa nya förutsättningar genomfördes ett nytt programarbete, som den nu aktuella detaljplanen bygger på.

Planområdet berörs av flera gällande detaljplaner samtidigt som delar av området saknar detaljplan. Detaljplaner som ligger inom eller angränsar till planområdet beskrivs nedan. Se även figur 3.8.

Figur 3.7 Planprogram från 2004.

Figur 3.8 Befintliga detaljplaner inom och i anslutning till planområdet. Markerade områden är ungefärliga.

Detaljplanen omfattar utbyggnad av ny bebyggelse i form av kontorslokaler för forskning och utveckling. Planen omfattar ett område vid Albanoskogen och norrut. Byggrätten har inte utnyttjats och planen bedöms inte längre vara aktuell.

Detaljplanen omfattar ett område med cirka 130 studentbostäder och/eller forskarbostäder i södra Albano, med huvudentré från Björnnäsvägen. Byggrätten har inte utnyttjats och planen bedöms inte längre vara aktuell.

Detaljplanen omfattar utbyggnad av ett teknik- och servicehus samt servicetunnel, för drift av Norra länken. Planen omfattar ett område i planområdets sydvästra del. Avsikten i den nu aktuella planen är att placera ett institutionskvarter ovanpå teknikhuset och avskilja fastigheterna med en tredimensionell fastighetsbildning.

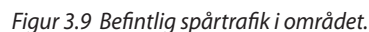
Detaljplanen omfattar gata, lokalgata, genomfartstrafik, teknisk anläggning och park vid Roslagsvägen i syfte att möjliggöra bygget av Norra länken (som ligger under mark).

För Albanova och angränsande bebyggelse gäller detaljplan för del av kv. Ruddammen.

Planen gäller för en del av Bellevueparken, söder om järnvägsområdet för Värtabanan.

Gång- och cykelvägar finns på ömse sidor om Roslagsvägen. Även längs Baron Rålamb's väg finns en gång- och cykelväg, medan det saknas gång- och cykelväg längs Björnnäsvägen.

Vid Roslagsvägen, nära korsningen med Björnåsvägen, finns en busshållplats där innerstadsbussarna 40 och 70, samt bussar mellan Tekniska högskolan och Vaxholm, Norrtälje, Vallentuna och Åkersberga stannar.

Utmed planområdets östra kant går Roslagsbanan (se figur 3.9). Närmaste stationslägen är Östra station och Universitetet. Station Universitetet (Frescati) låg till och med år 2009 inom planområdet men flyttades sedan längre norrut, närmare de centrala delarna av universitetet. Under planområdet går tunnelbanans röda linje. Närmaste hållplatser är Tekniska högskolan och Universitetet.

Genom planområdet går Värtabanan. Idag går endast godstrafik på banan, men att öppna den för persontrafik har diskuterats. Detta förutsätter dock troligen att godstrafiken läggs ned och eventuellt att dubbelspår anläggs. Värtabanan är av riksintresse för kommunikation och spårhållare är Trafikverket.

Biltrafik

Roslagsvägen upplevs idag som en barriär som bland annat separerar KTH, Stockholms universitet och Albanova från Kräftriket och Karolinska institutet. Roslagsvägen fungerar som en av Stockholms huvudinfarter och trafikeras av mer än 32 000 fordon per dygn (Trafikverkets trafikflödeskarta 2006). För närvarande byggs Norra länken som kan förväntas avlasta denna del av Roslagsvägen från en del genomfartstrafik.

4 PLANFÖRSLAG

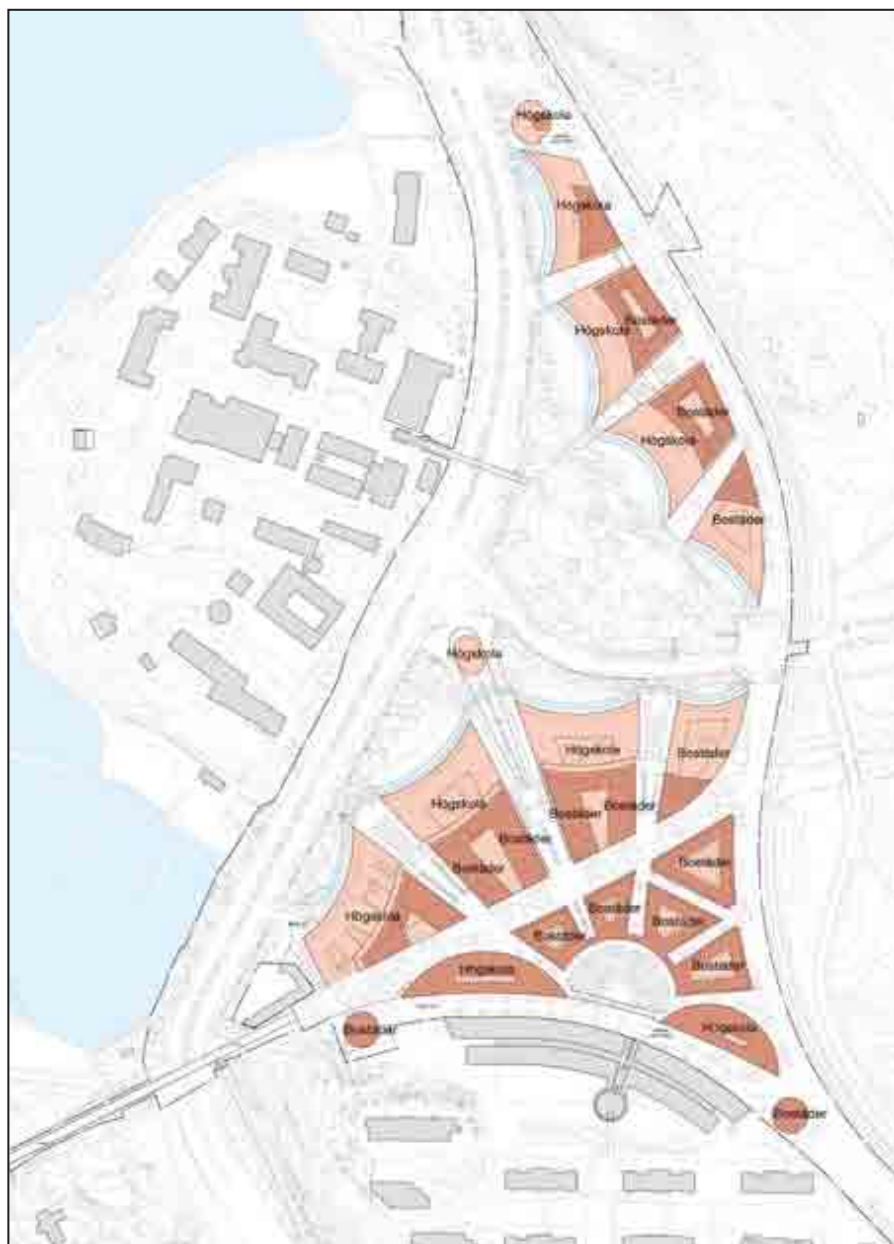
4.1 Markanvändning och gestaltning

Planens syfte är att säkerställa universitetets nuvarande och framtida behov av nya och ändamålsenliga lokaler samt tillfredställa en del av Stockholms stora behov av student- och gästforskarbostäder. En vidare målsättning är att etablera Albano som ett nav inom Vetenskapsstaden.

Ambitionen är att det nya området ska utformas till en attraktiv utbildnings- och forskningsmiljö som tar stor hänsyn till Nationalstadsparkens natur- och kulturmiljövärden. Planområdet omfattar omkring 17 hektar och föreslås bebyggas med universitetslokaler (omkring 100 000 kvadratmeter) och omkring 1100 student- och gästforskarbostäder. Universitetslokaler och student- och forskarbostäder integreras inom samma byggnadsvolymer, där bostäder etableras i de övre våningsplanerna ovanpå institutionerna, alternativt integreras de i sammanhängande kvartersmönster, sida vid sida, se figur 4.1.1. Planen medger att vissa bostäder får omvandlas till universitetslokaler, för att möta eventuella framtida ändrade behov. Planen medger också att de nedersta våningsplanerna i vissa fall används för centrumändamål (det vill säga service). Planen medger även att en förskola inryms i det som är betecknat som skola (all slags skola från förskola till universitet medges).

Kupolen på Albanova kommer att förbli den högsta byggnaden i området och den nya bebyggelsen i Albano underordnar sig denna.

Ambitionen är att Albano ska bli en lärande miljö där stad och universitet kan mötas. Det ställer krav på kom-

Figur 4.1.1 Bebyggelse i planförslaget.

Figur 4.1.2 Planteringar, gårdar och takterrasser i planförslaget.

Figur 4.1.3 Illustrerat flygperspektiv som visar planförslaget sett mot staden. Jämför figur 3.3.

Figur 4.1.4 Föreslagen utformning av Entréparken med dagvattendamm. Vy mot nordväst.

Figur 4.1.5 Föreslagen utformning av Roslagsvägen och bebyggelse i södra Albano.

munikationerna mellan universitetsområdena och stadens centrum. Se vidare avsnitt 4.3. Ambitionen är också att området ska innehålla kreativa miljöer för möten som bidrar till samverkan lokalt, regionalt och internationellt.

Planen innebär att Värtabanan tunnlas in/däckas över. Med en intunnling av Värtabanan kan området disponeras fritt och med en låg och tät bebyggelse kan det aktuella lokalbehovet tillgodoses, samtidigt som siktstråken från Hagaparken skyddas mot alltför stora byggnadsvolymer.

Planförslaget redovisas i figur 4.1.1-4.1.5. Till planen hör också ett gestaltungsprogram som redovisar ge-

staltningsprinciper för byggnader och utomhusmiljöer (gårds-, gatu- och parkmiljöer etcetera) i området. Planbestämmelserna anger att gestaltungsprogrammet ska följas. Miljökonsekvensbeskrivningen utgår därmed från såväl planen som gestaltungsprogrammet.

4.2 Universitetens behov

Planen är utformad med utgångspunkt från universitetens behov av nya och ändamålsenliga lokaler. Albano är det enda större område där Stockholms universitet kan expandera. För universitetens konkurrenskraft är det också viktigt att det finns tillgång på student- och gästforskarbostäder.

För universitetsverksamheten är det även viktigt att det inom området skapas mötesplatser i form av gemensamma träffpunkter, knutpunkter och entréer. Huskropparna ska kunna inrymma hela institutioner på helst ett eller två våningsplan.

För universiteten är det också viktigt att området görs tillgängligt för människor med funktionsnedsättning. En förutsättning för universitetsverksamheten är tillgång till goda allmänna kommunikationer. Det är också viktigt att säkerställa att området fungerar redan från början, även om utbyggnaden av området sker i etapper.

Resbehov

Tabell 4.3.1 Antagen färdmedelsfördelning för personer med Albano som målpunkt.

Färdmedelsfördelning		personer/rörelser per dygn*
Kollektivtrafik:	70%	17 000 personer/dygn => ca 32 000 resor per dygn
Bil	2%	1400 rörelser/dygn
Cykel	25%	12 000 rörelser/dygn
Gående	3%	700 gående/dygn

Gång- och cykeltrafik

I den öst-västliga riktningen skapas ett nytt gång- och cykelstråk genom planområdet kallat Bellevuestråket, ovanpå den överdäckade Värtabanan. Stråket blir cirka 18 meter brett. Stråket ska vara körbart för angöring och för utryckningsfordon.

Möjligheten att korsa Roslagsvägen kommer att förbättras genom en ny gång- och cykelbro mellan Albano och Bellevue. Detta stråk förbinder Albano med Norrtull, Hagastaden och Karolinska. En gångbro föreslås också över Roslagsvägen mellan Albano och Kräftriket, norr om korsningen med Björnnäsvägen. De

Figur 4.3.1 Befintliga och föreslagna gång- och cykelstråk. Källa: Atkins 2012.

befintliga övergångsställena vid korsningen med Björnnäsvägen vid Kräftriket kommer att finnas kvar. Man har också studerat möjligheten att placera ett nytt övergångsställe över Roslagsvägen i södra Albano.

Möjlighet att korsa Roslagsbanan kommer liksom idag att finnas vid Björnnäsvägen. Porten kommer att stängas av för biltrafik och därmed ges större utrymme för gång- och cykeltrafiken. För att förstärka kopplingen till Frescati skapas även en ny planskild förbindelse under Roslagsbanan, en gång- och cykelväg kallad Frescatistråket (se figur 4.3.1), som föreslås ansluta till Baron Rålamb's väg. Delar av detta stråk ligger dock utanför planområdet.

Kollektivtrafik

En utbyggnad av kollektivtrafiken till Albano är nödvändig för att uppfylla resbehovet enligt tabell 4.3.1. På kort sikt föreslås området försörjas med buss (Atkins 2012). Nya linjer och en ökad turtäthet krävs. Med förlängning av busslinjerna 43 och 44 ner genom området och vidare mot universitetet tillfredsställs delar av behovet. Det krävs även att bussarna på Roslagsvägen gör fler uppehåll i anslutning till området för att ge Albano bättre tillgänglighet till regionala stom-busslinjer.

På längre sikt krävs en komplettering med ytterligare kollektivtrafik för att uppfylla resbehovet. Ett PM har tagits fram som översiktligt beskriver möjliga framtida kollektivtrafikkompletteringar. Utredningar om alternativa kollektivtrafiklösningar för framtiden ska göras i samråd med SL.

Värtabanan tunnlas in och däckas över i stort sett genom hela planområdet. Tunneln utformas för att inrymma ett dubbelspår och ett framtida stationsläge.

Ett spårtaxinät genom Albano har utretts (Logistikcentrum 2009) översiktligt men inte studerats i detalj. Någon exakt dragning inom Albano har inte studerats.

Ett framtida stationsläge på Roslagsbanan, där Värtabanan och Roslagsbanan korsar varandra har utretts och är möjligt att genomföra i ett senare skede. Det skulle möjliggöra byte mellan framtida persontrafikståg på Värtabanan och Roslagsbanan.

Biltrafik och transporter

Endast två procent av områdets besökare väntas resa med bil, se tabell 4.3.1.

Det finns inte någon aktuell prognos för trafiken på Roslagsvägen då Norra länken öppnat, men bedömningen är att vägen kan avlastas från en del genomfartstrafik och därmed minska något jämfört med idag. Roslagsvägens funktion och kapacitet föreslås dock bestå som idag, med tre körfält i vardera riktningen där två av sex körfält är förbehållna kollektivtrafiken. Vägen ska enligt den nya detaljplanen få en annan gestaltning, med en ny grön mittremsa, smalare körfält, sänkt hastighet och nya trädplanteringar på ömse sidor. Tillåten hastighet föreslås sänkas från 70 km/h till 50 km/h.

I planområdets norra del skapas en ny korsning med Roslagsvägen. Denna korsning utformas för medlöpande högersvängar in och ut från området. Den föreslagna korsningen innebär att korsningen vid Björnnäsvägen belastas mindre och att trafiken kan fördelas bättre.

Flertalet leveranser, servicefordon, avfallstransporter etcetera i södra Albano föreslås ske under mark. Tillfarten till service-tunneln under mark föreslås ske från Roslagsvägen omedelbart norr om Albano Smide.

Parkering

Avsikten är att Albano ska bli en stadsdel där gång- och cykeltrafiken dominerar. Av denna anledning kommer utbudet av gatuparkering för bilar att vara begränsat till korttidsangöring och handikapp-P. I södra Albano föreslås bilparkering ske i garage under byggnaderna och under överdäckningen av Värtabanan. Totalt föreslås omkring 300 bilparkeringsplatser inom planområdet (Atkins 2012).

Cykelparkering för studenter kommer att anordnas utomhus och det totala antalet cykelparkeringsplatser förslås bli cirka 1000 stycken med beredskap att öka till 2400 platser om behovet ökar.

Gatunät

En ny sammanhängande gata parallellt med Roslagsbanans banvall föreslås genom att Ruddammsvägen förlängs (se figur 4.3.1). Denna huvudlokalgata kommer att avlasta Björnnäsvägen och öka kapaciteten för kollektivtrafiken genom området.

Trafikmängden på huvudlokalgatan genom området blir uppskattningsvis 1000 till 2000 fordon per dygn och den skyltade hastigheten sätts till 30 km/h.

Björnnäsvägens nuvarande port under Roslagsbanan bibehålls som gång- och cykelväg men stängs av för biltrafik.